

Bilag til f. t. l. om Grønlands Selvstyre

»I henseende til delegationens saglige indhold kan det imidlertid ikke være ligegyldigt, hvilket omfang den har. En i saglig henseende ubegrænset delegation ville gribe ind i grundlovens fundamentale kompetencefordeling og ændre det reelle indhold af § 3, hvorefter den lovgivende myndighed er hos kongen og folketinget i forening. Hvis delegationens sagsområde er klart bestemt, er den derimod forenelig med grundlovens system, og dette gælder selv om loven overlader administrationen frihed med hensyn til hvilke foranstaltninger der bør træffes i henhold til delegationen. I dansk praksis er der navnlig forekommet vidtgående delegationer på det erhvervspolitiske område, specielt valutaforhold, vareforsyning, støtteordninger til landbruget m.m., og grundlovs-mæssigheden heraf er almindeligt anerkendt. Ved HD 1941.1076 opretholdtes en lov der bemyndigede handelsministeren til at »træffe foranstaltninger til bybefolkningens forsyning med mælk og fløde til den billigst mulige pris«.

Dernæst kan man spørge, om lovgivningsmagten har frihed til at delegerer til hvem som helst. I praksis er dette ikke noget vigtigt problem. Delegation sker normalt til vedkommende minister, og dette er klart foreneligt med grundloven, når delegationen ikke af andre grunde er grundlovsstridig. Ministerens udøvelse af den delegerede beføjelse vil ske under sædvanligt politisk og retligt ansvar, og legaliteten kan efterprøves af domstolene. Hvis imidlertid delegation skete til en myndighed, der ikke på lignende måde virkede inden for rammerne af det forfatningsretlige system, ville den næppe være forenelig med grundlovens ordening. Dette er ialtfald baggrunden for at der er givet særlig hjemmel i grl. § 20 for overførelse af kompetence til en international myndighed. Uden en tilsvarende grundlovmæssig hjemmel, som ikke findes, må det være udelukket at delegerer lovgivnings-

kompetence til en privatperson eller til en privat organisation. Hvis det imidlertid overlades en privat organisation at fastsætte regler som er bindende alene for dens medlemmer eller for den kreds af erhvervsudøvere el.lign. hvis interesser den varetager, vil det muligvis være foreneligt med grundloven. Til lokale forvaltningsorganer kan det overdrages at give regler, der skal være gældende inden for det lokale område, men ikke i landet som helhed.«

Alf Ross, Dansk Statsforfatningsret (3. udgave ved Ole Espersen, 1980), side 495 f, anfører bl.a.:

»Grundlovens system bygger videre på den forudsætning, at der i to retninger kan udgå bemyndigelser fra det lovgivende organ. Dels til det centrale, udøvende organ, d.v.s. kongen, grdl. § 3; dels til lokale (kommunale) organer, jfr. grdl. § 82 der forudsætter et kommunalt selvstyre af et vist omfang.

Bemyndigelser i strid med disse grundlæggende forudsætninger er forfatningsstridige medmindre de er hjemlede ved en forfatningssædvane. Heraf kan nærmere følgende udledes:

1. En generalfuldmagt, d.v.s. en sagligt ubegrænset overladelser af lovgivningsmagt, er grundlovsstridig.

2. Det samme gælder når fuldmagten er almindelig i den forstand at den omfatter enten alle anliggender der ikke særligt undtages, eller store dele af retssystemet, fx den borgerlige ret eller straffelovgivningen.«

Peter Germer, Statsforfatningsret, 3. udgave (2001), side 78 f, anfører bl.a.:

»Når det i grundlovens § 3, 1. pkt., siges, at den lovgivende magt er hos kongen og Folketinget i forening, ligger der ikke heri et almindeligt delegationsforbud, og bestemmelsen afskærer ikke lovgivningsmagten fra at bemyndige en minister til at udstede anordninger, der gør indgreb i borgernes frihed og ejendom...

Bestemmelserne i grundlovens § 3, 1. pkt., har dog i to henseender betydning for spørgsmålet om delegation af